

čani vsako leto na dan Vnebovzjetja Gospodovega pohod dožda v Dalmacijo. Ta dan je metal dožd z bucentora ladje prstan v morje v znamenje, da so se Benetke ta dan zaročile z Jadranskim morjem. Za Krešimira II. (1009—1035) so prišla celo dalminska mesta pod bizantinsko vlast, tako hudo je oslabela Hrvaška na morju. Šele Peter I. (1058 do 1073) je zopet osvojil hrvaško morje ter je je l. 1069. na zboru v Ninu imenoval svojim. Tudi še za Zvonimira (1076—1089) se je odlikovala hrvaška mornarica v zvezi z normansko v bojih proti Bizantu, najhujšemu protivniku papeža Gregorja VII. Po smrti Zvonimirovi pa je prenehala sploh moč Hrvaške, a z narodno dinastijo propadla tudi hrvaška mornarica.

Na kraju govori pisatelj še o ustrojstvu hrvaške bojne mornarice, o kraljevskih in pomočnih ladjah, o glavnem zapovedniku (najprej ban, potem kralj) mornarice, o admiralih Rusinu, Jakobu itd.

V tej drobni knjigi ne nahajamo samo ugodnega in zanimivega zgodovinskega berila, nego tudi mnogo krasnih vzpodbud narodne misli in narodnega ponosa. I s te strani je storil pisatelj svojo dolžnost, a bravci mu bodo zato gotovo hvaležni.

I. Steklasa.

Ptice. Prirodopisne i kulturne crtice. Dio prvi. Napisao dr. Stepan Gjurašin. Sa sto i sedam slika. 8°. Str. 318. Cena K 4. — V tej knjigi smo dobili začetek opisovanja tičev, ki bodo čitatelje brezdomno še bolj mikali nego n. pr. ribe, ali rastline, katere je Matica že opisovala. Pisatelj kaže najprej važnost tičev za naše življenje, ustrojstvo telesa in način tičjega življenja, nato pa opisuje na prvem mestu slavca, potem taščico, drozga in druge tiče, med katerimi se odlikujeta zlasti lastavica in kukavica. Kakor nekdan našemu Erjavcu, tako teče drju. Gjurašinu beseda gladko, da se prijetno čita. Mnogo podatkov iz različnih izkušenj, dogodkov, iz opazovanja je tu nabranih kakor n. pr. v Brehmu. Jako dobro služijo opisovanju slike, ki so lepe in čiste, razločne. Kar smo že jedenkrat opomnili, omenjamo zopet, da navaja knjiga Mat. Hrv. živalska imena v latinskem, nemškem in laškem jeziku: zakaj ne bi jih navajala tudi v slovenskem? Dokler ne začno Hrvati bolj ozirati se na Slovence, moramo imeti vse besede o književnem jedinstvu Hrvatov in Slovencev za prazne fraze. Ako si želi „Matica Hrvatska“ udov med Slovenci, naj se nanje vsaj toliko ozira, kolikor na Nemce in Lahe.

Milivoj Šrepel *Preporod v Italiji* v XV. in XVI. stoljeću. 8°. Str. 283. Cena K 3.60. — To delo je uvrščeno med „Slike iz svjetske književnosti“, pa je prav tako slika iz svetovne kulture. Humanizem in renesansa, ki sta pripravljala v 15. in 16. veku novo dobo, sta cvetela in delovala najkrepkeje v Italiji. Italija je tudi dala obema poseben značaj. Zato je naš pisatelj posegel res v svetovno znamenit predmet, ko je zasnoval to knjigo, četudi

v sedanjih razmerah nikakor ni Hrvatom nujno potrebno, proučevati italijansko zgodovino. Delo naše ni zgodovinska študija po virih, temveč lepo, elegantno in mikavno sestavljena slika onega — skoro bi rekel — čarobnega življenja, ki se je v začetku novega veka živelo v italijanskih mestih in na italijanskih dvorih. Šreplov slog, njegova lahkota in čvrstost sta nam dobro znani že iz mnogih drugih spisov. O papežih v obče ne piše neprijazno; ker so čitatelji te knjižice omikani, upamo, da jih nekatere stvari ne bodo motile. — Jako bi želeli, da bi nam kak več pisatelj opisal tudi sedanjo dobo z novejšo strujo vred: s takim delom bo Matica ustregla prav mnogim.

D.

Češka književnost.

Na češkem književnem polju se je pojavilo več znamenitih del, na katere treba opozoriti tudi Slovence. V založbi podjetne knjigarne Jos. R. Vilímek v Pragi je začelo izhajati sijajno ilustrovano delo z naslovom *Od Tater k Adriji*. Vse delo izide v 18 snopičih, prirejeno v jednaki velikosti, kakor že poprej dovršeno „Lětem českým světem“. Ker bodo v tem delu uvrščene tudi znamenitosti slovenskih dežel, radi tega se nadejamo, da posežejo po njem radi tudi Slovenci, zlasti oni, ki so le kolikaj večji češčine. Cena posamičnega snopiča je 80 h.

Ravno v tej založbi izhaja v snopičih po 10 h delo *Kralovic Marko*. Dobrodružství jihoslovanškega národního reka. Po Ivanu Filipoviću napisal B. Klika. S slikami St. Hudečka.

V isti založbi izhajajo romani drja. K. Maja; sedaj je na vrsti roman *V zemi Škipetarů*. Ravno tam se tiska tudi roman Jul. Vernea z naslovom *Dobrodružství tři Rusů a tři Angličanův*, snopič po 30 h, kakor tudi roman *Přeludy* I. A. Salova snopič po 30 h.

V tej založbi izhaja tudi nadalje delo: *Ze světa zvířat*. Velike fotografije živalij posnete po prirodi. Slike so opremljene s češkim tekstom od profesorja B. Bauša. 13. snopič n. pr. ima dvanajst velikih slik, katerih zlasti mladina ne more dovolj prehaliti. Vse delo izide v 16 snopičih po 80 h.

V založbi knjigarja J. Otto izhajajo *Sebrane spisy Karoline Světlé* v snopičih po 30 h

V komisiji knjigarne Fr. Řivnáča izhaja v snopičih *Kapesní slovník česko-polský*, sestavlja profesor F. A. Hora, snopič po 45 h. Zanimivo je pri tem, da pisatelj za ta slovník nikjer ni mogel najti založnika, radi česar je bil primoran s pomočjo nekoliko poljskih rodoljubov založiti ga sam. Isti pisatelj je izdal v založbi A. Storchina v Pragi l. 1890. *Kapesní slovník polsko-český*, ki šteje 454 str. in velja 7 K 20 h. Čehi bodo torej v kratkem imeli doma dovolj potrebnih svojih slovarjev.